47րդ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 698 — Կ. ՊՈԼԻՍ — 11/24 ՕԳՈՍՏՈՍ 1903 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 1 ՃԵՄԱԶԻՒԼ ԱԽԷՐ 1321 — 11 ԱՂՈՍԹՈՍ 1319

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Փ. ԳԱՅԼԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի ճամբան, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنيجه يومى وسياسى غزته‌در

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ
	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	30 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 Ֆր.	13 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ,
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար համաձայն պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ» ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՎԱՂՈՒԱՆ ԹՈՒՈՎ
ԿԵԱՆՔԸ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

Խիստ ուշագրաւ թղթակցութիւն մը ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ Լոնտոնի թղթակից ՍԹՕՐԹՄԷՐԸՆԷ

ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՈՒՂԵՒՈՐԹԵՐԷՍ

(ՄԱՆՉԷՍԹԸՐԷՆ ՎԻԵՆՆԱ)

Ա.

ՀՈԼԱՆՏԱ

Անգղիացիք իրաւամբ դաստիարակութեան լրացուցիչ մասը կը համարին ճամբորդութիւնը, որ նորանոր գործնական ծանօթութեանց հաւաքումը կը նպաստէ, անձնական գաղափարներու ընդլայնման և ուսման ամրապնդման։ Անոնք, որոնց ձեռքը բերնին կը հասնի, ինչպէս կ'ըսենք ժողովրդական բացատրութեամբ, չուայլութիւն չեն համարիր իրենց պիւտճէին մէջ դնել ճամբորդութեան յատկացուած գումար մը, ինչպէս նաև տարր յատկացուած արձակուրդ մը, զոր գործատէր թէ պաշտօնեայ ամէն տարի կը կատարեն։ ...

մը անմեկնելու կամ հասկնալու, և ուրիշներ ալ, աւաղ, իրենց անգիտութիւնները կ'ատամեն գահերից ճաշակներու մէջ։ Եւրոպիոյ ամբողջ երկայնութիւնը կտրելու համար այս անգամու ընտրած գիծս մերայնոց շատ յաճախելի չէ եղած, այս է Հոլանտայի, Ռէնի և Դանուբի ճամբան, զոր յաճախակի ճամբորդութեանցս փորձառութեամբ կընամ յանձնարարել իր գեղեցկութեան, հանգստաւէտութեան և քիչ մ'ալ իր աժանութեանը համար։

Անգլիոյ արեւելեան ափերուն վրայ կան շատ նաւահանգիստներ առօրեայ կանոնաւոր հաղորդակցութեան մէջ ցամաքային Եւրոպիոյ հետ. ատոնցմէ մէկն է Հարիչ Լոնտոնի արեւելեան կողմը դէմ առ դէմ հոլանտական Հուք կոչուած նաւահանգստին անգլիական ջրանցքին, 101 մղոն լայնքովը բաժնուած։

Ցերեկէն վերջ ժամը 3ին կը մեկնիմ Մանչեսթրէ Հարիչի կառախումբով, որ ճամբան ժողվելով հիւսիսային գաւառի քաղաքներէ եկած նոյնանպատակ կառքերը, երկար կառախումբ մը գոյացուցած կը հասնի Հարիչի քարափը գիշերուան 10.30ին մեկնելիք շոգենաւին մօտ։ ...

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ

ՔԱՍԻՄ — 206

Կնճռոտ Հանգոյց Մը

ՎԷՊ
ՑԵՂԱԿԱՆ-ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Զ.

—Հիմա չիտակը խօսեցէ՛ք օրիո՛րդ, ըսաւ վարժուհին ու թախանձանօք հառաչեց, ...

(Շարունակելի)

մին պատճառով։ Ապարդիւն ճիգերէ յետոյ վերջապէս օգնականները մոլեգնած միջոցի մը կը դիմեն. կը խորտակեն թումբերը ծովեզերքին՝ յուսալով որ ջուրերը ողողելով երկիրը՝ վրայէն կրնան նաւել մինչեւ քաղաք, որ ծովէն հեռու է։ Ով յուսախաբութիւն, ջուրը աւերեց դաշտերը, բայց չը հասաւ մինչեւ Լէյտըն՝ հակառակ հովերու պատճառաւ։ Շաբաթներ այս սովատանջ, ցաւատանջ վիճակին տոկալով կռուելէ յետոյ վերջապէս երկինք հասաւ օգնութեան. ահեղ փոթորիկ մը յարոյց հեղեղները, խեղդեց կամ փախուց սպանիական բանակները ու բերաւ քաղքին փրկութիւնը։ Ամբողջ Հոլանտա ազատած էր սպանիական կրօնամոլ բռնակալութենէն, և Լէյտըն ատոր մէջ էն նշանաւոր դերը կատարած։ Այս եղաւ 1574ին, նոյն տարին երբ յիշատակ հիմնարկեցին ներկայ քաղաքապետարանը։ Լէյտըն նորոգուեցաւ, չինուեցաւ, ծաղկեցաւ 100 հազար բնակիչներով վաճառականութեան և քաղաքակրթութեան բարիքներու մէջ և եղաւ Արեւմուտքի Աթէնքը, ուր շատ անգլիացի գրագէտներ ալ ստացան իրենց մտաւոր լոյսը։

Ժամը վեցն է, մեկնման ժամը կը հնչէ, կը մեկնինք, շոգեկառքը լեցուն է ճամբորդներով մեծ մասամբ Անգլիացի, որոնք մէկ մէկ անկիւն բռնած լուիկ մնջիկ ընթերցանութեան մէջ են։ Եւրոպական երկաթուղիներ ստորնութեամբ կը տարբերին անգլիականներէ, որոնք գերազանց են արագութեան, հանգստաւէտութեան ընդարձակութեան մէջ։ Ատոնց վարժ աչքի մը անկարելի է չը նշմարել ատոնց գաճաճութիւնը, վայրաշարժէն սկսեալ, որուն ձեւն ու կազմը իսկ գլխովին կը տարբերին անգլիականէն։ Անոնք իրենց վիթխարութեան հետ հիանալի ալ պարզութիւն ունին, զոյգ մը ահագին անիւով, որոնք գրեթէ երկու մարդու չափ բարձրութեան կը մօտենան անոր խոլ արագութեան հաստատութիւն ալ տալու համար, մինչդեռ ատոնք կնճռոտութեանց խումբ մը կը ցուցադրեն քիչ մը անիւներուն վրայ անձրեւին և փոշիին նշաւակ։ Ամէնէն ագեղ խճողուած վայրաշարժը Աւստրիոյ մէջ տեսած եմ, որոնք կարծես մեքենայի նախնական իրողութեան մէջ են, զորս Անգլիացի Բուֆինկ Պիլին կարգը չատոնց պիտի դասէին։ (Ինչպէս գիտէք, Բուֆինկ Պիլի անունը տուին ծաղրօրէն Սթիվընսընի շինած առաջին վայրաշարժին, իր բուֆբուֆուլու ահեղ ձայնին պատճառաւ)։ Այս հոլանտական կառախումբին մէջ պաշտօնեաներ անգլերէն կը խօսին, ինչ որ ցոյց կուտայ Անգլիացւոց չատութիւնը այս գիծերու վրայ, և ճաշի սպասարկութիւնները [illegible] են։ Քաղաքակրթութեան պահանջումները երթալով կը նրբանան, դեռ չատ տարիներու բան չէ ճաշի այս սպասարկումը երկաթուղեաց մէջ, զոր Գերմանացիներ մտցուցին և ուրիշներ օրինակեցին։ Միայն Գաղիա է որ չոգեկառային բարեփոխումներէ հեռի կը մնայ և յետնեալ վիճակ մը կը ցուցադրէ անվայելի իր մեծութեան՝ կարծես չատոնալով Բարիզ-Մարսիլիա գծին վրայ Եւրոպիոյ է՛ն արագ երկաթուղին ունենալու համբաւով։

Շոգեկառքը կը սուրայ տափարակ դաշտերու մէջէ, ջրուղիներու և գետերու վրայէ, ճամբուն ամբողջ երկայնութեան վրայ կը տեսնուին միայն մոխրագոյն հողմաղացքներու չարքեր, խատուտիկ կովերու երամակներ, ոչխարներ, որոնք կը ճարակեն հարուստ դալարիներու վրայ։ Դեռ նոր կը սկսին գործի շինական կանայք, գիւղացի, մերկ բազուկներով, գլխի ճերմակ լայնեզր գդակով, հագած իրենց սիրելի գոյնը լեղակի չրջազգեստ, իսկ մերկ ոտքերնին փայտեայ ոտնամաններուն մէջ։

Կէս ժամէն կը հասնինք Ռոթերտամ. երկաթուղին բարձրն է, և մենք զուարճանօք կը դիտենք վարը փողոցներու մէջ տուներու առաջ կեցած չոգենաւերը և առագաստաւորները։ Հոս ալ հոլանտական ուրիշ քաղաքներու նման փողոցները երկու տարրէ կը բաղկանան, երկու կողմը ցամաք մէջտեղը ջուր, ուր կառք և նաւ կրնան քով քովի քալել տեղ տեղ։ 6.45ին Տոստրեխթ ենք, 8.10ին Նեմիկէն, 8.30ին հասած ենք Բռամինկէն կամ Բռանէնպուրկ, Գերմանիոյ պրուսիական սահմանագլուխը, ամբողջ Հոլանտայի լայնքը երկուք ու կէս ժամուան մէջ կտրելով։

ՏՆՏԵՍ

ԿԱՐԵՒՈՐ

Փորձառնեայ երիտասարդ մը որ բաւական տարիներ առեւտրական հրապարակին վրայ պատուաւորութեամբ ծառայած է, պատրաստ է ո և է պաշտօն ընդունիլ վաճառատան մը մէջ։ Պատուաւոր երաշխաւորութիւն։ Դիմել խմբագրութեան։

Ատամնաբոյժ Ա. ՍԸՎԱՃԵԱՆի ազդը կարդալ Դ. էջը։

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ԼՈՐՏ ՍԱԼԶՊԸՐԻ

Ա.

Եւրոպայի [illegible]

վարած են իրենց երկիրներուն ճակատագիրները։ Ասոնք էին որ քաղաքականութիւնը հաստատեցին իբրեւ մասնաւոր գիտութիւն մը, որոշ՝ իր սկզբունքներուն մէջ և պայծառ՝ իր հետեւութիւններուն մէջ։ Դէպքերու ընթացքը չէր որ կ՛որոշէր իրենց ընթացքը, այլ իրենց ըրածներն էին որ առաջ կը բերէին դէպքերը։ Պատճառի և արդիւնքի գիտական մեթոտը և հոգեբանական հետեւութիւնը պատշաճեցուցին քաղաքականութեան մէջ, և դէպքերը, փորձերը լիովին արդարացուցին իրենց ակնկալութիւնը։ Կազմակերպեալ մեծ մարմիններու, ծաւալման ընդունակ մեծ ընկերութիւններու վարիչները ըլլալով, պարտաւորուած ըլլալով ազդել հանրային կարծիքներու անթուելի դումարի մը վրայ, և իրենց տեսէն առնել տանիլ քաղաքագէտներու և դիւանագէտներու ահագին խմբակ մը, պէտք ունէին պատկառելի ուժի մը, հաստատուն կամքի մը, լայն իմացականութեան մը ամենահնար նրբութիւններուն՝ իրենց դերը կատարելու համար իբրեւ վարիչ, իբրեւ հաշտարար, իբրեւ խորհրդական և իբրեւ համոզիչ։

Առեւտրական [illegible] Առանձնաշնորհութիւնը իրենց գլխաւոր զէնքերէն մին էր Երեսփ. Ժողովներու և Ծերակոյտներու բեմին վրայէն կամ Պետական Աւագ Խորհուրդներու մէջ։ Քաղաքական պերճախօսութեան հիմունքը պահեցին, իրենց նախորդներէն իրենց կտակուած, և սահմանեցին դիւանագիտական հաղորդակցութիւններու նուրբ, սրամիտ, պայծառ լեզու մը։ Ժամանակեցեան ամենակարեւոր դեսպանախորհուրդներու, և իրենց վիճաբանութիւնները և խորհրդակցութիւնները նորագոյն կարգադրութիւններու առիթ տուին, իրենց երկիրներուն համար։

Իրենց հաստատած քաղաքական գիտութեան ընթացքը անողոք էր, իբրեւ անհատ իրենց մասնաւոր զգացումները, իրենց սրտի թելադրութիւնները չէին ազդեր երբեք իբրեւ պետական մարդոց վրայ։ Իրական չահերը միայն կը դիտէին, լոկական հետեւութիւններուն առջեւ միայն կը խոնարհէին։ Միտքը միայն կը գործէր անոնց մէջ, հաշիւը, կանխաւ պատրաստուած հաշիւը միայն կը ներգործէր անոնց պատրաստած խորհուրդներուն մէջ, և տնօրինութիւնները, կարգադրութիւնները ըստ այնմ կ՛ըլլային։ Իրենց գիտութիւնը մինչեւ իր տրամաբանական հետեւութիւններուն վերջին ծայրերը կը տանէին։

Լորտ Պիքընսֆիլտի հաւատարիմ հետեւող մը եղաւ Լորտ Սալզպըրի, որուն ընտանիքին նախահայրը, հաշտակուր Սէսիլներուն պետը, կ՛երկարի, կը բարձրանայ մինչեւ Էլիզապէթի դարը, և այդ մեծ թագուհիին խորհրդականներէն մին ալ Սէսիլ մըն է։ Որդի ի հօրէ քաղաքականութեան կամ կղերականութեան մէջ սնած, զարգացած, Սէսիլները անհրաժեշտ գործիք մը դարձան Մեծին Բրիտանիոյ աշխարհակալութեան մէջ, ա՛յնքան անհրաժեշտ որ անգլիական ժողովուրդը բնաւ անհանգիստ չըլլար երբ այսօր Սալզպըրիի զաւակները, փեսաները, քեռորդիները Պետութեան ամենաբարձր պաշտօնները բռնած են։ Վարչապետ Մր. Պալֆուր իր քեռորդին է, արտաքին գործոց նախարարի խորհրդական Լորտ Քրէնպօրն իր երէց զաւակն է, ծովային գործոց նախարար Լորտ Սէլպօրն իր ամենամօտ ազգականն է, են.։ Ամէնքն ալ Սալզպըրիի սկզբունքներովը տոգորուած, ամէնքն ալ Սէսիլներու ընտանիքին աւանդութիւններովը զօրացած յաչս անգլիացի ժողովուրդին։

Առաջին կարգի քիմիագէտ մըն էր Լորտ Սալզպըրի, և ամէն անգամ որ արձակուրդներու միջոցին իր Հաքֆիլտի դղեակը քաշուէր, քիմիագիտութեան մեծամեծ և կարեւոր փորձեր կը կատարէր, և այդ անողոք գիտութեան անողոք սկզբունքներն էր որ կատարելապէս կը պատշաճեցնէր իր բիւրեղատիպ քաղաքականութեան։ Մր. Կլատսթըն իր դղեակին մէջ իր արձակուրդի պահերը կ՛անցընէր Ս. Գիրք և Հոմերոս ուսումնասիրելով, և սպրապմունքի այս տարբերութիւնը կը բաւէ փոքր ի շատէ որակելու իրենց հետեւած քաղաքականութեան պէսպիսութիւնը։ Կլատսթըն, եթէ ժամանակ ունենար, Աւետարաններու Համաբար-

[illegible] ծածէր իր քիմիագիտութեան համար, և ատոր ալ գործնական ոգին կը պատշաճեցնէր քաղաքականութեան դարձուածքներուն։

Մեծին Բրիտանիոյ ներքին մեծ կարգադրութիւններուն տակ իր ստորագրութիւնը ունի Լորտ Սալզպըրի։ Վիքթորիա Թագուհին առանց անոր խորհուրդին բան մը չէր ըներ, նոյն իսկ անպաշտօն վիճակի մէջ գտնուած ատեն Լորտ Սալզպըրի յաճախ կ՛այցելէր մեծամուն վեհապետուհիին։ Միայն թէ ըսուեցաւ որ արդի էտուարտ թագաւոր այնքան համակրելի չէր Լորտ Սալզպըրիի, և թագաւորին անձնական միջամտութեան և ակներեւ հաճութեան հետեւանքով էր որ Լորտ Սալզպըրի փութաց հաշտութիւնը կնքել Պօէրներուն հետ ընդունելով անոնց դրամական բոլոր պահանջումները աւարառներուն վերաշինութեան և պատերազմին երեսէն խեղճ ինկողներուն օժանդակութեան համար։ Կ՛ըսուի թէ Անգլիոյ արդի թագաւորը աւելի ազատականներուն համակիր է և մասնաւոր մտերմութեամբ կապուած է արդէն Լորտ Րօզպէրի որ յաճախ կայցելէ Ն. Վեհափառութեան, և կ՛ընդունի անոր ալ այցելութիւնը, ինչպէս անցեալները Նաբօլիի ծովածոցին մէջ, ուր կը գտնուէր Լորտ Րօզպէրի իր զբօսանաւով։

Անգլաւօէր պատերազմէն առաջ իսկ պիտի հրաժարէր Լորտ Սալզպըրի, բայց իր տեղակալներուն՝ մանաւանդ Մր. Չէմպըրլէնի խնդրանքին վրայ ետ կեցաւ, և ինք անձամբ կոչում ըրաւ իր ընտրողներուն վերջին Մեծ Ընտրութեան միջոցին։ Մր. Չէմպըրլէնի ուղածն ալ այդ էր։ Պատերազմը երկարեցաւ, սպառուածէն և յուսացուածէն չատ աւելի։ Անգլիացիք պարտութիւն պարտութեան վրայ կը կրէին. այն սեւ օրերուն յաճախ կը լսուէր Սալզպըրիի հրաժարման զրոյցը, և մէկերկու օր վերջը պահպանողական օրաթերթերը կը փութային հերքել զայն, [illegible] ժողովուրդին անհանգստութիւնը չաւելցնելու և Ազատականներուն ուրախութիւն չպատճառելու համար։ Ցայտնի էր թէ մեծ ճիգեր կ՛ըլլային Լորտ Սալզպըրիի դիտաւորութիւնը փոխել տալու համար։ Բայց պատերազմէն անմիջապէս վերջ վարչապետը քաշուեցաւ քաղաքական ասպարէզէն առանձնանալով մ՛յն օրէն սկսեալ իր պապական և աւանդական Հաթֆիլտի դղեակը, որուն առանձնութեան մէջ անցուց իր մնացեալ օրերը, գրեթէ միս մինակ, որովհետեւ իր կինը քանի մը տարի առաջ մեռած էր արդէն։

Կլատսթընի խոր ծերութեան չժամանեց, և անոր հաշակին ալ չհասաւ։ Անգլիոյ Պիզմարքն էր, և այս վերջինին հետ կապուած էր մասնաւոր մտերմութեամբ։ Երկուքին ալ մեթոտները իրարու կը նմանէին, թէեւ Լորտ Սալզպըրի այլապէս օժտուած ժողովուրդի մը ներկայացուցիչը ըլլալով, Գերման Վարչապետին գնացքին չէր կրնար հետեւիլ կէտ առ կէտ, և երբեմն կը պարտաւորուէր զոհացում տալ անգլիական միւս մեծ կուսակցութեան հանրային կարծիքին։ Պիզմարք այդպիսի պարտաւորութեան մը մէջ չէր գտնուեր ինքզինքը, ամենակարող էր նա իր բոլոր չարժումներուն մէջ։

Լորտ Սալզպըրի Ռուսիոյ բարեկամը չէր. միջազգային քաղաքականութիւնը կը վարէր ա՛յնպէս մը որ կարելի եղածին չափ ընդդիմանայ Մոսկովեան սփրապետութեան և ծաւալման դէպի Մայր Ասիա և Հնդկաստան։ Անոր ծովային զօրութեան աճման հաշտ աչքով չէր նայեր։ Կորչաքով իշխանին և Լորտ Պիքընսֆիլտի մտերմութիւնը անկեղծ չէր. նոյն ասպարէզին հետեւողներ ըլլալու իրողութիւնն էր որ զիրենք իրարու կը մօտեցնէր բարոյապէս, իսկ նկարագրական և քաղաքական տեսակէտով երկու պետական մարդոց հայեացքները կը տարբերէին։ Լորտ Սալզպըրի իր վարպետին՝ Պիքընսֆիլտի ուղղութեան հետեւեցաւ Ռուսիոյ հետ իր բոլոր գործառնութեանց միջոցին։ Բայց իր գաղթականութեանց հետզհետէ ընդարձակման, և աշխարհի հեռաւոր ծայրերը իր ազդեցութեան աճման հետեւանօք, Մեծն Բրիտանիա մինչեւ վերջը չէր կրնար իր Մ. Ասիական ախոյեանին չարժումները հետապնդել կամ վրդովել, և, այսպէս, Լորտ

Սալզպըրի իր կենդանութեանը տեսաւ ցաւօք սրտի իր Մոսկով ախոյեանին հսկայ յառաջդիմութիւնները Կեդր. Ասիոյ և Մ. Արեւելքի մէջ, տեսաւ անոր առեւտրական դերիշխանութիւնը հիւսիսային Պարսկաստանի մէջ, և հետզհետէ դէպի հարաւային Պարսկաստան անոր առեւտրական վազքը, քայլ առ քայլ ցամաքի և ծովու ճամբով այսպէս հուպ երթալով Հնդկաստանի, որուն բնական թշնամին և հաւանական նախայարձակը դարձած է այսօր, և այս տեսակէտով միակ մտահոգութիւնը եղած է բրիտանացի պետական մարդոց։

Վլատիվոսթօքի, Բօրթ Արթուրի, Տալնիի ամրութիւնները այսօր անընկճելի պատուարներ դարձած են բրիտանական մարտանաւերուն դէմ, և Ճափոն ահաբեկեցաւ վերջին ռուսական պատրաստութիւններէն, և կը թուի այսօր իրաւախոհութեան մը գալու պատրաստ Ռուսիոյ հետ։ Անգլիա ո՛չ միայն իր լէգէոնները չի տար Ճափոնի, այլ հը դժկամակի նաեւ տալ իր սթէրլինները, որոնց չլացուցիչ փայլէն կ՛ակնածէր Ճափոն իր անտեսական տագնապին մէջ։

Լորտ Սալզպըրի Կ. Պոլիս ալ այցելած է, ուր մնաց կարճ ժամանակ մը։

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԴԱՐՈՒՍ ԱՄԵՆԱՄԵԾ ԽԱՐԴԱԽՈՒԹԻՒՆԸ

ԻՒՄՊԷՌՆԵՐՈՒ ԴԱՏԸ

ՍԵՆԻ ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ԱՏԵԱՆԻՆ ԱՌՋԵՒ

ՆԻՍՏ Ը.

Բարիզ, Օգոս. 19

Բոլոր վկաներուն քննութիւնը աւարտած ըլլալով, Ընդհանուր Դատախազ Մ. Պլօնտէլ սկսաւ իր պահանջման ճառը, Երդուեալներուն ուղղեալ։ Ըսաւ որ, եթէ Իւմպէռեան գործը դարուս ամենամեծ խարդախութիւնը չըլլար, խնդիրը Երդուեալներուն առջեւ պիտի չհանուէր։ Խարդախութիւն մը, ո՛րքան ալ մեծ ըլլայ խարդախուած գումարը, ոստիկանական կամ պատժական պարզ դատարանի մը կը վերաբերի, ո՛չ թէ Եղեռնադատ Ատեանին, բայց խարդախութենէ տարբեր բան մը կայ գործին մէջ — ամբաստանեալները թուղթեր ալ կեղծած են և կեղծ պաշտօնագիրներ գործածած են։ Տիկին Իւմպէռ և իր ընկերները յաճախ խոստացած ըլլալով խօսիլ և յայտնութիւններ ընել, [illegible]

Գործին ծագումը քննելով, Մ. Պլօնտէլ գծեց Թերէզ տ'Օրինեաքի ասպարէզը, որ 1855ին ծնելով Ֆրետէրիք Իւմպէռի հետ կարգուեցաւ 1878 Սեպ. 7ին։ Գացին բնակիլ Մօնտ փողոց անշուք աբարթըման մը, բայց 1882 Յնվ.ին յանկարծ փոխադրուեցան Ֆորթիւնի փողոց, ուր 13,000 ֆր. տարեկանով տուն մը վարձեցին։ Այդ միջոցին սկսան խօսիլ Բրաուֆորտ ժառանգութեան մը վրայ, որ պարզ առասպել մըն էր, ինչպէս արդէն առասպել էին Պէյլաք և Բալվէ կտակները, զորոնք Տիկին Իւմպէռ իբրեւ փաստ կը գործածէ։ Իր ամուսինը կատարելապէս մեղսակից եղած է իր կնոջ խարդախութիւններուն։ Գալով Մարքօթի, ո՛չ ոք կրցաւ հասկնալ թէ ո՛ւր կը գտնուէր այդ առասպելական դղեակը, այդ երեւակայական սպանիական դղեակը։ Տիկին Իւմպէռ ըսաւ թէ յաճախ այդ դղեակէն նամակով մերել կուտար ծաղիկ, հաւեղէն են.։ Վերին Պիրէնեանց գաւառին մէջ ամէն կողմ խնամով քննութիւններ կատարուեցան Մարքօթը գտնելու համար։ Մէ՛կ Մարքօթ միայն կայ Ժէռի գաւառին մէջ, բայց անիկա Տիկին Իւմպէռի Մարքօթը չի կրնար ըլլալ, որովհետեւ 1830էն ի վեր անիկա միեւնոյն ընտանիքի մը կը վերաբերի։ Բալվէ ժառանգութիւնն ալ իրական չէ, որովհետեւ դատական իշխանութիւնք 20 ֆր.ի կարած են Բալվէի ձգածներուն (Թիծաղնեռ)։ Ենթադրական Բրաուֆորտ ժառանգութիւնն ալ այսպէս է, միակ տարբերութիւնը կը կայանայ ենթադրուած հսկայ հարստութեան մէջ։ Իւմպէռեան ընտանիքը իր պէտքերը աւելցնելով հետզհետէ, նոր դրամի պէտք կ՛ունենար։ Ֆրետէրիք Իւմպէռի հայրը յարգուած մարդ մըն էր, նոյն իսկ իր քաղաքական հակառակորդներուն կողմէ։ Անկարելի էր որ իրեն հետ գործ ունեցող մարդիկ ենթադրէին թէ իր զաւակը խարդախութեան և կեղծիքի ասպարէզ մը ընտրած ըլլար։ 1882 Մայիսին և 1885 Մարտին մէջտեղ Տէր և Տիկին Ֆրետէրիք Իւմպէռ հողեր և տուներ գնեցին մեծաքանակ արժողութեամբ։ Գնեցին Սէլէյրան, Վիվ գ՛Օ, Ավընիւ տը լա Կրանտ Արմէի տունը հինգ միլիոն ֆր.ի։ Ասոնց գինը վճարելու համար իրենց հիմնած Ռանթ Վիաժէռի կեղծ թուղթերով դրամ փոխ առին։ Գործը առանց վարպետութեամբ չինուած, յերիւրուած էր որ փոխ դրամ տուող անձինք չէին կրնար կեղծը որոշել իրականէն։ Ասկէց զատ ուրիշ ապացոյց մըն ալ կայ։ Տիկին Իւմպէռ Ռանթի երեք անուանական Սէրթիֆիքաներ ունէր, որոնցմէ մին իր խաբած մարդիկներուն ցոյց կուտար, Ռանթի վաւերական Սէրթիֆիքաներ, բայց ասոնց արժէքը տարեկան չորս, երեք ֆր. եկամուտ կը ներկայացնէր միայն։ Թէեւ Ֆրանսայի ելմտական նախարարութեան կողմէ հրապարակ հանուած գանձատոմսերէն էին անոնք, բայց բնաւ անոնց տարեկան տոկոսը չպահանջուեցաւ, և անիկա իսկ կը ցուցնէ թէ անոնք խարդախուած էին։ Պէրսեւ Պանքային հաշուեցուցակին մէջ անոնց թիւերը չկան, մինչդեռ Իւմպէռ Տիկին կը պնդէ թէ այս Պանքայէն առած էր զանոնք։ Մ. Պլօնտէլ չարունակելով ըսաւ թէ ամբաստանեալները խնդիրէն չեղիլ կ՛ուզեն, բայց պէտք է այս կատակերգութեան վախճան մը տրուի։ Ուստի բուն իրողութիւններուն վրայ պիտի ծանրանայ։ 1885ին Իւմպէռեանք 5 միլիոն ֆր.ի պարտք ունէին իրենց ըրած գնումներուն հաշուէն, և հարկ էր մարդոց հաւատացնել Բրաուֆորտ ժառանգութիւն մը։ Ընդհանուր Դատախազը երկարօրէն բացատրեց այն ճարտար միջոցները որոնք այդ նպատակաւ գործածուեցան։ Ցաշողեցան և Մ. Պլօնտէլ ապացոյցներով հաստատեց թէ Իւմպէռեանք մէկ անգամուն, 75000 ֆր. և ուրիշ անգամ մըն ալ 40,000 ֆր. կրցան տալ իրենց փաստաբաններուն ի նպաստ իրենց վճիռ առնելու համար դատարաններու մէջ իրենց առնելիքատէրներուն իրենց դէմ բացած դատերուն առթիւ։ Այս պատճառաւ է որ փաստաբանները, մինչեւ իսկ Վալտէք Ռուսոյի պէս սրամիտ փաստաբան մը, հաւատացին երեւակայական միլիոններու գոյութեան։ Այսքան խոշոր գումարներ կարելի՞ էր միթէ վճարել գոյութիւն չունեցող բանի մը համար։ 1891ին վճռաբեկ ատեանին փաստաբաններէն Մ. Պարրի Սպանիացի նօտարի մը միջոցաւ երկու փոխանորդութեան իրաւասութիւն ընդունեց Հէնրի և Ռօպէրթ Բրաուֆորտ եղբայրներէ։ Գործը տեսէք ի՛նչ վարպետութեամբ բռնուած էր։ Այս միջոցին ուրիշ կատակերգութիւն մը սկսաւ — Մարի տ՛Օրինեաքի մօտալուտ երեւակայական ամուսնութեան խնդիրը երեւակայեալ Մր. Բրաուֆորտի հետ, և այս կարգադրութիւնը թմբուկի և փողի ձայնով ծանուցուեցաւ ամէնուն։ Խաբէութեանց այս չարքերը բթացուցին Պ. փաստաբաններուն և օրէնքի մարդոց չըրջահայեցութիւնը, և փաստաբաններուն դիւրահաւանութեան հաղորդ եղան նաեւ դատաւորները։

Իւմպէռեանք բացառիկ դիրքի մը մէջ կը գտնուէին, գործը ա՛յնչափ ճարտարօրէն կարգադրած էին որ երեւակայեալ Բրաուֆորտները միշտ կը յաղթուէին իրենց դէմ բացած դատերուն մէջ։ Մ. Պլօնտէլ յետոյ բացատրեց հաշակաւոր զրամարկղին բացման պարագաները։ Քննութիւնը պիտի կատարուէր 1903 մայիս 9ին։ Այդ ամսուն 7ին Տիկին Իւմպէռ անխուսափելիին առջեւ չուարելով, Տիկին Բարէյրը գրաւատուն ղրկեց իր գոհարեղէնները գրաւի դնելու։ Կէս օրին այրեց վտանգաւոր թուղթերը, և իրիկունը ընկերակցութեամբ իր ամուսինին, իր աղջկան, Մարի և Ռոմէն տ՛Օրինեաքի Պորտօ մեկնեցաւ։ Այդ միջոցին Էմիլ տ՛Օրինեաք Օբերա գնաց իր ընտանիքին հետ, այսպէս պահ մը դադրեցնելու համար միւսներուն փախուստին զրոյցը։ Երկրորդ օրը ժամը 5ին ինք ալ Լիզպոնա փախաւ, առանց իր հասցէն կնոջը ձգելու։

Անցեալ տարի Դեկտ.ին Մատրիտի մէջ Իւմպէռեան ընտանիքին ձերբակալութեան գալով, Մ. Պլօնտէլ յայտարարեց թէ, բացարձակապէս սուտ է թէ ֆրանսական կառավարութիւնը դիտմամբ չգիտնալ կը ձեւացնէր անոնց ո՛ւր ըլլալը։ Ոչ ոք գիտէր թէ ո՛ւր էին։ Իրենց նոյնութիւնը ծածկած էին խնամով, և կը պատրաստուէին Ամերիկա երթալ։ Յետոյ հերքեց տիկին Իւմպէռի ըրած ամբաստանութիւնները արդի դատական գործոց նախարար Մ. Վալէի դէմ, որ ատենօք Մ. Քաթօրի փաստաբանը եղած էր։ Մ. Պլօնտէլ երկարօրէն հերքելէ վերջ Իւմպէռեաններուն զանազան ամբաստանութիւնները, ըսաւ թէ Տիկին Իւմպէռ ի՛նչ յայտնութիւններ ալ ընել խոստացած ըլլայ, ինք վստահ է թէ աշխարհի մէջ Բրաուֆորտ չկայ, ոչ ալ գտնուած է ասկէց առաջ։ Քանի որ զանազան անձինք առաջ գալով ըսած են թէ իրենք են Բրաուֆորտները, ըսել է թէ քսան տարիէ ի վեր Իւմպէռեանք կեղծիքներու, սուտերու, չարախօսութիւններու և խարդախութիւններու երկայն չարքի մը պատասխանատուները են։ Ո՛չ միայն Բրաուֆորտ չկայ, այլ միլիոններն ալ չկան, որովհետեւ այդպիսի հարստութիւն մը բնաւ գոյութիւն ունեցած չէ։

Ընդհանուր դատախազը պիտի չարունակէ իր պահանջման ճառը։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՐՏ ՍԱԼԶՊՐԻԻ ՄԱՀԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 23 Օգոստ.—Լորտ Սալզպըրի մեռաւ։ Ծնած էր 1830 փետր. 3ին։

ԻՒՄՊԷՌՆԵՐԸ 5 ՏԱՐՈՒԱՆ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԱԾ

ԲԱՐԻԶ, 23 Օգոստ.—Մ. Լապօրի վերջացուց իր պաշտպանողականը ըսելով թէ Թէրէզ դատավարութենէն վերջը պիտի խօսի, և թէ, եթէ նոյն իսկ չի խօսի, ապացոյցները անբաւական են զինքը դատապարտելու համար։

Այս վերջին խօսքերը ծափահարութիւններով ընդունուեցան։

Յետոյ խօսեցաւ Էմիլ Տօրինեաքի պաշտպան, Մ. Բլինէ, որ յայտնեց Էմիլին ունեցած դերին աննշանութիւնը։

Մ. Լապօրիի և Ֆրետէրիք Իւմպէռի, Ռոմէն Տօրինեաքի և Էմիլ Տօրինեաքի պաշտպան փաստաբաններուն պաշտպանողականէն ետքը, Թէրէզ Իւմպէռ յայտարարեց որ Բրաուֆորտ անունին տակ պահուըտած էր Ռէնիէ, որ 1870ին Մէցի պաշարման ատեն Պիզմարքի և Պազէնի միջեւ բանակցողը եղած էր։ Այն խուսափելով էր որ կ՛սկսէր, Թէրէզի վկայութեան համեմատ, այն հարստութեան ծագումը, որ կուտակուած էր հետզհետէ։ Ժամը երկուքուկէսին, դատաւորները որոնք 258 խնդիր ունէին լուծելիք, իրենց մասնաւոր սենեակը քաշուեցան խորհրդակցութեան համար։

—Չորս ժամ ետքը, դատաւորները ներկայացուցին դատավճիռ մը, որով Իւմպէռներուն խարդախութիւնը կը հաստատէր, և սակայն, յարուցած կարգ մը խնդիրներ նկատողութեան առնուած ըլլալով, մեղմացուցիչ պատիժներ միայն կը տրուէր։

Այսպէս Թէրէզ Իւմպէռ և Ֆրետէրիք Իւմպէռ դատապարտուեցան հինգ տարուան բերդարգելութեան եւ 100 ֆրանք տուգանքի։

Ռոմէն Տօրինեաք՝ երեք տարի բանտարկութեան, և

Էմիլ Տօրինեաք երկու տարի բանտարկութեան։

Մ. Լապօրի այս դատավճիռէն՝ զայն բեկանելու կարող շատ մը եղրակացութիւններ հանեց։

ՀՌՈՄ.—Կը ծանուցուի թէ Պապը արտաքին գործոց քարտուղար կարգած է Ռամբօլլա կարդինալը։

—Մէնօթթի Կարիպալտի զօրավարը, որ անդրանիկ որդին էր Իտալացի նշանաւոր զօրավարին, մեռաւ այսօր։ Ծնած էր 1845ին։

ՊՐՈՒՔՍԷԼ.—Պելճիգայի ֆրանսական դեսպանը յայտարարած է թէ իր կառավարութիւնը պիտի օգնէ Պելճիգայի Բօնկօի խնդրոյն մէջ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ՇԱԲԱԹ օր կէս օրէն վերջ, պատրիարքարանի Ա. Գործակատար Արհի էֆ. Ֆէճճեան, Կայս. Պալատ գնաց։

ԳԱՏՐԳՒԻՂԻ Թաղ. Խորհուրդը եկեղեցին կալուածներուն մէկ վիճակացոյցը ղրկած է Պատրիարքարան։

Տ. ՄՈՒՇԵՂ Ծ. վրդ. Սեբաստիոյ որ Արսլանպէկ՝ իր ծննդավայրը գացած էր, քանի մը չաբաթէ ի վեր չաբաթ օր վերադարձաւ Պոլիս։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը չաբաթ իրիկուն Եէնի գիւղ երթալով, Տիգրան էֆ. Ծուտաֆեանի բնակարանը գնաց և երէկ առտու Պէյքոզի եկեղեցին երթալով քարոզեց։

Եկեղեցիէն վերջ, Ս. Պատրիարք հայրը, առաջնորդուեցաւ Տ. Բարթողիմէոս Արք.ի բնակարանը, ուր ի պատիւ Ն. Սրբազնութեան սեղան մը սարքուած էր։ Տ. Բարթողիմէոս Արք. երէկ ստորագրեց եկեղեցական ժողովին մէջ խմբագրուած Ս. Հայրապետին ղրկուելիք գիրը։

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ թերթերը կը գրեն թէ, Կրօնից փոխ-տեսուչ Պէհնա պէյ, որ պիտի օր Բերա Ս. Պատրիարք Հօր այցելելով ի դիմաց Արդարութեան և Կրօնից նախարարին քանի մը տեղեկութիւններ հաղորդեց Ն. Սրբազնութեան։

ՊՈՒԼՃԱՐԻԿԻ առաջն. փոխանորդ Տ. Գրիգորիս վրդ., Պալաքեան կը պատրաստուի Պոլիս գալու։ Գրիգորիս Վ. իր Պոլիս կանչուելուն որոշումը լրագիրներուն մէջ կարդալով Մ. Ժողովին Պուլկարիկ դարձած և հրաժեշտի քարոզը տուած է։

ՀԻՒՐՄՈՒԶԵԱՆ Տր. Գէորգ Էֆ. լսելով որ Մարսիլիոյ ազգայինները

քահանայի մը պէտք ունին, քանի որ Տ. Գէորգ եպսկ. Իւթիւճեան հրաժարած է Մարսիլիոյ իր հովուական պաշտօնէն, Աղեքսանդրիայէն ճամբայ ելած է դէպ ի Մարսիլիա և ինքզինքը յանձնարարած է հոն, խնդրելով նաև Պատրիարքարանէն որ զինքը Մարսիլիոյ հոգևոր հովուութեան պաշտօնին վրայ հաստատէ։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Տէր Խմբագիր,

Քաղցր պարտականութիւն մը կը զգամ այսօր երախտագիտական քանի մը տողեր գրել Թալասու Վարդ. Պատրիկեան վարժարանի հասցէին, որուն այս տարուան շրջանաւարտուհիներէն մէկը ըլլալու բաղդը ունիմ։

Ինչպէս յայտնի է, վարժարանը հիմնած են Կիւլպէնկեան բարերարները, ի նպաստ իրենց ծննդավայրի աղջկանց։ Եթէ գոյութիւն չունենար այս դպրոցը, արդեօք ինչ արգահատելի վիճակ պիտի ունենային այդ գաւառին աղջիկները, որոնք ազիտութեան խոր խաւարին մէջ ընկղմած ամէն ծանօթութեանց անգէտ պիտի մնային։ Անշուշտ դպրոցը վեց եօթը տարիէ ի վեր շրջանաւարտներ ունեցած է, այս տարի ալ եօթը շրջանաւարտներ։ Դպրոցին ուսուցիչներէն մէկն է տիկին Մարիամ Ս. Կիւլպէնկեան, Մանզումէի ծանօթ Մաքրինէն որ կարծես թէ ուսուցչութեան համար ստեղծուած է, այնքան կարողութիւն ունի։

Որչափ երախտապարտ եմ Կիւլպէնկեան բարերարներուն, որոնց հոգածութեան շնորհիւ, այսօր բաւական զարգանալով կարողացայ տկար ոճով այս մտածումս արտայայտել։ Գրիչս անկարող է բացատրելու այն զգացումը, որ կը վառի մէջս։

ՄԱՐԻՆԷ Պ. ԲԷԲՄԷՋԵԱՆ

Բերա, 1/19 Օգոս. 1903

ԲԱՐԻԶԻ ՊՈՐՍԱՆ
BOURSE DE PARIS
22 Օգոստոս 1903

Բարիզի Սակարանի գիները չհաղորդուեցան մեզ հեռագրական գործակալութենէն։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ
(1903 9 22 Օգոս. Շաբ.)

ՑՈՐԵՆ

Սէրթ էքսթրա, օխան	33 փր.
» միջին տեսակ և Ռումէլի	31-32 »
Ճերմակ Ա. լիպրայէն պակաս	8 ղշ.
» Բ. »	8½-9 »
Մախլութ (խառն) »	9½-10¼ »
» (հաճարով) »	11-11¼ »

Այսօր ժամանց Ռումէլի 8 վակոն լիպրայէն պակաս 8¼-8⅜ ղրշ.

ԱԼԻՒՐ

Տեղական քըրմա Ա. պարկը	72 ղշ.
» » Բ. և Գ. »	68-70 »

ԹԵՓ

Օխան 15½-16 փարա։

ԳԱՐԻ

Աղէկ տեսակը 11 ղրշ. գրիւը	
Երկրորդ » 10-10½	»

ՄԻՍԻՐ

Օխան 27-29 փարա։

ԹԵՎՃԻՀԱԹ

Մէճլիսը Մէարիֆ ազալըղընա՝ Բէօթահիա նաիպի Շէֆիգ պէյ։

Հալէպ Մէարիֆ միւտիրլիյէթինէ՝ ճէմիյէթը Ռուսումիյէ ազասընտան սաապէթլու Նաաիր պէյ էֆէնտի թայինե պույրուլմուշ վէ մուամիլէյիհիւմանըն Բանլըֆիլէրի իճրա գըլընմըշ տըր։

* * *

Միւշահէտ օլան մէսաիի մէմտուհասը ճիհէթիյլէ Իզմիր Թէլէկրաֆ վէ Բօսթա միւֆէթթիշ մուավինի իպլէթլու Սաատ էֆ.յէ թէրֆիէն րիւթպէի Սանիյէ սընըֆը սանիսի թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

ՆՇԱՆ

Թիճարէթ վէ Նաֆաա նէզարէթի ճէլիլէսի ֆէնն միւշավիրի մուավինի իզզ. Րիչար պէյէ տէօրտիւնճի րիւթպէտէն Մէճիտի նշանը զիշանը իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՇԷՖԱԳԱԹ

Մանասթըր վալիսի աթուֆ. պէյ էֆ. հազրէթլէրինին վալիտէսի ըֆֆէթլու հանըմ էֆ.յէ սիրինճի, վէ քէրիմէսի հանըմա իքինճի րիւթպէլէրտէն Շէֆգաթ.

Անատօլը Օսմանլը Թիմուր եօլը պաշ միւհէնտիսի Օկիւսթ Տէնիկէնին զէվճէսի Ալիս Տէնիկէնէ իւչիւնճիւ րիւթպէտէն Շէֆգաթ նշանը Հիւմայունը իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ԳԻՆԵՄՈԼՈՒԹԻՒՆ.—Կայս. Իրատէ մը, ինչպէս յայտնի է, հրամայած էր որ Իսլամներու հրապարակային արբեցութիւնը արգիլուի։ Վեհ. Սուլթանը այս անգամ դարձեալ բարեհաճեցաւ հրամայել որ, Կայս. նախորդ Իրատէն աւելի ճշդութեամբ և խստութեամբ ի գործ դրուի։

ՊԱՐՏՔԻՆ ՄԻԱՑՈՒՄԸ.— Բէօբէր Լոյտ կը գրէ թէ, Օսմ. Պարտքին միացման մասին կարծիքի տարբերութիւնները վերջնականապէս հարթուած կրնան նկատուիլ։

—Միացման մասին բոլոր օտար պարտատէրներու միջև համաձայնութիւն գոյացած է։ Վիեննական թերթերը կը գրեն թէ, միացման մասին, կատարեալ համաձայնութիւն մը գոյացած է, և այս պատճառաւ Օսմ. Թուղթերը բարձրացման վրայ են։

ՆՈՐ ԿԵԴՐ. ԲԱՆՏԸ.— Պոլսոյ պարիսպներէն դուրս, գերմանական դրութեամբ նոր և կազմակերպուած կեդր. բանտի մը շինութեան յատակագծերը և քարտէսները պատրաստուեցան։ Այս առթիւ, որոշուեցաւ որ շինութիւնը մաս մաս տարբեր յանձնառուներու տրուի, շինութիւնները փութով աւարտելու համար։

—Գոնիայի մէջ շինուելիք բանտին հիմնարկէքը պիտի կատարուի Կայս. Գահակալութեան տարեդարձին օրը։

ՔՆՆԻՉ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ.— Քասթէմանիի նահանգին գործառնութիւնները քննելու համար, Ելմտական խորհրդական Մահմուտ Պէյրի պէյ առջի օր Պոլսէն մեկնեցաւ։

—Պէյրութի քննիչները Պետական Խորհուրդի Վերաքննիչ Ատեանին նախագահ Տանիչ և Ելմտական նախարարութեան իրաւագէտ խորհրդականի օգնական Մանսուր պէյերը, Օգոստ. 4ին Պէյրութ ժամանեցին և գործի սկսան։

ԹՆԴԱՆՕԹԻ ՓՈՐՁԵՐԸ.— Արքունի թնդանօթարանին մէջ շինուած 14 մեծ ու փոքր թնդանօթները, մասնաւոր յանձնախումբի մը կողմէ կը փորձուէին Զաթալճայի մէջ, շաբաթէ մը ի վեր։ Փորձերը ցոյց տուին թէ պահանջուածին համաձայն են թնդանօթները։ Յանձնախումբը երէկ Պոլիս դարձաւ Զաթալճայէն։

ԳՈՆԻԱ-ԷՐԷԳԼԻ գիծին շրջակայ հողերը գնելու և այլ գործառնութիւնները կատարելու համար կազմուած յանձնաժողովը, ինչպէս գրած էինք, շաբաթ օր Գոնիա մեկնեցաւ։

—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ այս մարմնին վրայ աւելցուին նաև տեղին Իտարէի ժողովին մէկ անդամը և Հանրօգուտ Շինութեանց մէկ ճարտարապետը։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.—Բեթերսպուրկի պուլկար գործակատար տոքթ. Ստանչէֆ, որ արձակուրդով Սոֆիա եկած էր, Պելկրատի ճամբով իր պաշտօնատեղին մեկնեցաւ։ Հունգարիայէն անցած ատեն, պիտի տեսակցի Ֆերտինանտ իշխանին հետ։

—Սոֆիայի վերաքննիչ ատեանին ընդհ. դատախազը Մ. Տէյանոֆ, տեղեկագիր մը մատոյց, ուր Պուլկարիոյ բոլոր բանտերուն ընդարձակման և բարեկարգութեան պէտքը կը տեսնէ և կ'առաջարկէ Սոֆիայի մէջ շինուելիք նոր և կատարելագործեալ բանտին աշխատութիւնները սկսիլ։

—Սոպրանիէի որոշումով Սոֆիայի մէջ աղջկանց յատուկ Գիմնազիոն մը բացուեցաւ։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ Առջի օր եւս նկատի առաւ քննիչներուն տեղեկագիրները։ Պոլսոյ և Ղալաթիոյ մաքսատանց անօրէնները հրաւիրուեցան և կարծիքի փոխանակութիւններ կատարուեցան։ Որոշուեցաւ որ անկարողութեան պատճառաւ գործէ դադրող մաքսային պահապանները մինչև որ հանգստեան կոչուին, կէս ամսաթոշակ ստանան. իսկ նորերն ալ կարդալ գրել գիտցող դասակարգէն նախորդ զինուորներ ընտրուին։ Քաբաքէին մէկ ծայրէն մինչև Սալօնը երկաթեայ վանդակորմ մը պիտի շինուի, որպէս զի շոգենաւերէն ելլողներուն գոյքերը և դուրսէն եկած գոյքերը իրարու չխառնուին։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ գործառնութիւնները տակաւ կը զարգանան։ Սապահ կ'ըսէ թէ, 318 տարուան զուտ հասոյթէն իւրաքանչիւր փոքր մասի 40 ղր. և մեծ մասի 200 ղր. շահաբաժին պիտի տրուի. ոսկին 100էն։ Այդ բաժինները մօտերս պիտի բաժնուին։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԽՏԻՎԸ, Եւրոպայէն հեռագիր մը ուղղեց Եգիպտոսի նախարարապետին և ծանոյց թէ, Կայս. Գահակալութեան տարեդարձը ամէն տարուընէ աւելի փառաւոր կերպով տօնուի Եգիպտոսի մէջ։

—Խտիվը Վիեննա յանձնարարեց նոր դրութեամբ շատ մը վակոններ, անձնականին յատուկ, Մարիութի իր կալուածները տանող երկաթուղիին վրայ գործածուելու համար։

—Միսր կը գրէ թէ, կառավարութիւնը մտադիր է արգիլել հաշիշի մուտքը Եգիպտոս։ Այդ առթիւ օրինագիծ մը կը պատրաստուի, ուր թէ օտար և թէ՛ տեղացի մաքսանենգները նոյն պատիժներուն պիտի ենթարկուին։

ՌՈՒՍ ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ հաստատութեան տնօրէն Մ. Ուսբանսքի պեղումներու համար Կրէտէ պիտի երթայ։ Իսկ քարտուղարը Մ. Բանչէնքօ, Պուլկարիա պիտի երթայ հնագիտական ուսումնասիրութեանց համար։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԴԵՍՊԱՆԸ. — Վիլհէլմսհէֆէն կը հեռագրեն թէ, Պոլսոյ Գերման դեսպան Պառոն Մարշալ ֆօն Պիպէրշթայն օգոստոս 4/17ին պատիւ ունեցած է Գերմանիոյ կայսեր ու կայսրուհիին սեղանակից ըլլալու։

ՌՈՒՍ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԸ. — Մոսկուայի համալսարանին 150 ռուս ուսանողները, շաբաթ առաւօտ մեկնեցան Պոլսէն Պիրէոսի ճամբով Աթէնք երթալու համար։ Ուսանողներուն հետ են նաև նոյն համալսարանին բանասիրութեան և պատմութեան ուսուցիչ իշխան Թրուպէցքօյ, Լազարեան ճեմարանին արևելեան լեզուներու ուսուցիչ Մ. Հահանով, փիլիսոփայութեան ուսուցիչ Մ. Լօբօթին և ուրիշ 10 ուսուցիչներ, նաև, Խարքովի համալսարանին գեղարուեստից ուսուցիչ Մ. Մալմպէրկ, Մոսկուայի եղեռնադատ ատեանին ընդհ. դատախազ Մ. Տավիտով և քանի մը բժիշկներ։ Ամբողջ այս խումբը այցելեց Կայս. Թանգարանը, Պոլսոյ հին բերդերը, Մեծ-Շուկան, ևայլն։ Ուրբաթ իրիկուն ռուս հնագիտական հաստատութեան տնօրէն Մ. Ուսբանսքի բանախօսութիւն մը ըրաւ իր աշխատութեանց վրայ, յետոյ ընդունելութիւն մը կատարեց։ Մ. Զինովիէվ ալ ճաշի հրաւիրեց քանի մը ուսուցիչները։

—Հելլէն ուսանողները փայլուն ընդունելութիւն մը պիտի ընեն ռուս ուսանողներուն, որոնք հնագէտի մը հետ պիտի այցելեն Օլիմպիայի և Մէսինի հնութիւնները։

ՍԿԻՒՏԱՐ-ԳԱՏԸՔԻՒՂԻ ԹՐԱՄՈՒԷՅԸ. — Կայս. Իրատէ մը արտօնեց շինութիւնը Սկիւտար— Հայտար-Բաշա — Գատըգիւղ—Մօտա—Ֆէնէր Թրամուէյի գիծի մը, որ ճիւղ մը պիտի ունենայ նաև Սկիւտարէն Չամլըճա։

ԿԱՅՍ. Բ. և Գ. ԶՕՐԱԲԱՆԱԿՆԵՐԸ.— Կայս. Իրատէով, Կայս. Բ. և Գ. զօրաբանակներուն վրայ աւելցաւ հեռագրական պաշտօնեաներու նոր խումբ մը։ Պաշտօնեաները և գործիքները արդէն Պոլսէն ղրկուած են։

ՔՕԼԵՐԱՆ. — Էնկլիբրիի պաշտօնաթերթը կը գրէ թէ, Պոլսէն առնուած հրամանին համաձայն, կուսակալը հրահանգներ տուած է, կանխազգուշ միջոցներ ձեռք առնելու համար քօլերային դէմ, որ Դամասկոսէն Համա և Հալէպ անցած է։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄՆԵՐԸ. — Պետական Խորհուրդը Տէֆթէրհանէի պաշտօնեաներու պարտականութիւնները գծող կանոնագիր մը պատրաստելով Մեծ-Եպարքոսութեան մատոյց։ Այդ կանոնագրին համաձայն, Պոլսոյ ու շրջականերուն մէջ, «Ֆէրաղ»ի և «Ինթիքալ»ի գործողութեանց համար դիմողները նախ Թագրիր պիտի տան և յետոյ, գործողութեանց կատարման մասին պիտի դիմեն մասնաւոր յանձնաժողովին։ Սակայն իրենց թաղին իմամին «իլմուխապէր»ները, պատկանեալ պաշտօնեային պիտի յանձնեն 3—4 ժամ առաջ, որու միջոցին քննութիւն կատարուելով, եթէ արգելիչ պատճառ մը չտեսնուի, «ֆէրաղ»ի ու «ինթիքալ»ի գործողութիւնները պիտի կատարուին։ Ձեղծումներ չգործուելու համար «Թագրիր»ները տպագրեալ և 50 թերթով տետրակի մը մէջ պիտի արձանագրուին։ Պաշտօնեաները երբ «Թագրիր» առնելու երթան, այդ գործողութեան անպատճառ պէտք է ներկայ գտնուին տեղւոյն Ծերերու ժողովին անդամներէն մէկ քանին, իմամները, թաղէն 2 պատուաւոր անձեր և Թափաբետական պաշտօնեայ մը. «Թագրիր»ի գործողութիւնը եթէ մէկ օրէ չաւարտի և յետաձգուի, միւս օրերուն համար պաշտօնեաներուն ճամբու ծախքը պիտի առնուի գործի տէրերէն։ «Թագրիր»ներու արձանագրութեան մէջ աւրուած կամ քերթուած տեղեր պիտի չըլլան։ Այսպէս, կալուածական փոխանցումները, այսուհետև աւելի կանոնաւորաբար և անյապաղ պիտի կատարուին։

ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ գանձման կանոնաւորութեան հսկելու համար, երկերկու քննիչ պիտի կարգուին ամէն կեդրոն գաւառակներու մէջ։

ՀԱՆՔԱՅՈՒԽԻ ՀԱՆՔ.— Երզնկայի Սբնգոր (Ս. Գրիգոր) լերան վրայ հանքածուխի նոր հանք մը գտնուեցաւ։

ՊՈԼՍՈՅ Ջուրերուն խնդրով զբաղող յանձնաժողովը որոշեց 3ական մէթր բարձրացնել ջրամբարներու պատերը։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղիի ընկերութիւնը հաւկիթներու փոխադրագինը փոխեց։ Նոր սակացոյցին համաձայն, Հայտար-Բաշա-Էնկիւրիի գիծին համար մէկ թոնային 18 փարա որոշուած է քիլոմեթր գլուխ։ Զանազան կայաններէ Հայտար-Բաշա բերուած և վաճառի մէջ լեցուած հաւկիթներու փոխադրագինին վրայ ալ զեղչեր եղած են։ Գոնիայի գիծին համար ալ մէկ թոնին քիլոմէթր գլուխ 26½ փարա որոշուած է։

ՄԱՆՏԱ-ԲՕՍԹ.— Հրահանգ տրուեցաւ ամէն կողմ որ մանրուք դրամներէ բաղկացած մեծաքանակ դրամներ չընդունին մանտա-բօսթի համար։ Այլ միայն մէկ քառորդ ոսկի մանրուք առնել, երբ գումարը ոսկեդրամ է, և մէկ մեճիտիէի մանրուք, երբ մեճիտիյէ է։

ՄԱՀԼԻՒԼ ՍՏԱՑՈՒԱԾՔՆԵՐԸ որպէս զի անհատներու ձեռքը չիյնան, ձեռնհաս պաշտօնարանը հարկ դատեց որ իմամներն ու մուխթարները պարտաւոր ըլլան այդ պարագան իմաց տալու Տէֆթէրհանէի պաշտօնեաներուն։ Իմաց չտուողները պիտի պատժուին և տուողներն ալ պիտի վարձատրուին։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ հացին գինը 5 փարա զեղչուեցաւ։ Ա. տեսակը 85 և Բ.ը՝ 76 փր.ի կը ծախուի, մէճիտը 33 ղրշ.էն։

ՑՈՐԵՆՆԵՐԸ.—Գոնեայի և Էնկիւրիի նահանգներուն մէջ, ցորենի տեսակը բարւոքելու համար, այդ կողմերէն երբ նմոյշ արմտիք բերել պիտի տրուին և ըստ այնմ լաւ տեսակ սերմ պիտի ղրկուին։ Նաև ղեկուցութիւններ պիտի տրուին երկրագործներուն։

ԿՕՇԻԿՆԵՐՈՒ ԿԱՂԱՊԱՐՆԵՐ շինելու համար, Լազարօ Սըոֆիս անուն յոյն անուս գործաւոր մը մեքենայ մը հնարած է։

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱ. — Ցունաստան 48 ժամուան քարանթինա դրաւ Սիւրիական Տրիպոլսոյ և Սայտայի միջև եղած ծովեզրին ժամանումներուն դէմ։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԱԼԻՒՐՆԵՐԸ. — Յայտնի է թէ, շուրջ երկու տարիէ ի վեր է որ, հացին գինը կ'որոշուի տեղական ցորենի ալիւրներու գինին համաձայն։ Այս դրութիւնը իրեն իբր արդիւնք ունեցաւ Ա. հացին գինին աժնալը, և Բ. սպառման աւելնալը տեղական ցորեններուն, որուն մշակութիւնովը կ'ապրի երկրագործական այս երկրին բնակիչներուն մեծ մասը։ Միայն թէ տեղական ցորեններուն մէջ կլիւբէնի քանակը քիչ ըլլալով, փռապանները հացին պէտք եղած կատարելութիւնը տալու համար, (զապարթմաք) օտար ալիւր կը խառնեն, և ասիկայ մասամբ արգելք կ'ըլլայ Օսմ. բերքերուն սպառման մէկ մասին։ Հետևաբար, գիտնալը շահեկան է թէ, տեղական ցորեններու մէջ կլիւբէնի քանակը կարելի է աւելցնել, որով պիտի դադրի նաև օտար բերքերու տեղականին հետ մղած մրցումը։ Բարիզի հնտավաճառութեան բազարին անօրէն Մ. Լիւքա, ցուցակ մը կը հրատարակէ Ֆրանսայի ցորեններուն պարունակած կլիւբէնի քանակին մասին։ Կը տեսնուի թէ, կլիւբէնի քանակը տակաւ կը քիչնայ հոն, 20 տարուան մէջ % 7 համեմատութեամբ։ Կը յայտնուի նաև թէ կլիւթէնի քանակը մշակման եղանակներուն և ցորենի տեսակներուն համաձայն փոփոխական է։ Հետևաբար ինչ որ Ֆրանսայի համար ճշմարիտ է, նոյնպէս է նաև ուրիշ տեղերու համար։ Հետևաբար ոչ մէկ անպատեհութիւն կայ մեր ցորեններուն մէջ կլիւթէնի քանակը աւելցնելու գործին մէջ, որով նպաստած պիտի ըլլայ նաև տեղական առևտրական և երկրագործական զարգացման։

(Առեւտր. Սենեակին թերթը)

ՏԱՐ-ԻՒԼ-ԽԱՑՐԻ համար վիճակով ընտրուած 300 աշակերտները Բշ. օրուընէն պիտի սկսին հաւաքուիլ նոյն շէնքին մէջ։ Իրենց Օսմանիյէ թէզքէրէսիները պիտի քննուին և բժշկական քննութենէ մը պիտի անցուին տղաքը։

ԻԶՄԻՐԻ Հելլէն հիւպատոսին Ցունաստանի Ելմտական նախարարին դրկած մէկ վիճակագրութենէն հետևեալը կը տեսնուի այս տարուան հունձքերուն մասին։ Սուլթանին չամիչ 45000 սակառաչափ ընդդէմ 1902ի 35000ին։ — Սև չամիչ 25500, ընդդէմ՝ 20500ի։— Րազախի 7500, ընդդէմ՝ 6500ի։ Մինչև օգոստ. 2, հրապարակ հասած են 3700 պարկ սուլթանին, ընդդէմ անցեալ շրջանին 6700 պարկին։ Ծախուեցաւ 3200 պարկը, ընդդէմ անցեալ շըրջանին 5900 պարկին։ Գիներուն գալով, փոփոխական են. անցեալ տարի, օխան 3—7 ղշ.ի մէջ. այս տարի 2½—5½ ղշ.ի միջև։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ Բժշկ. Վարժարանը բուսաբանական պարտէզ մը, կենդանաբանական հաւաքածոյ մը և քիմիական աշխատանոց մը պիտի ունենայ։

Մ. ՖՈՒՐՆԻԷԻ համար Վիեննական թերթերը կը գրեն թէ, անձնասպան եղած է, իր կնոջ մահուընէն անմիջապէս ետք։

ՔՕԼԵՐԱ.— Ամսոյս 6ին Դամասկոսի մէջ 9 դէպք և 10 մահ. Պաալպէքի և շրջականերուն մէջ 17 դէպք և 5 մահ. Համայի մէջ ոչինչ. Սիւրիական Տրիպոլսոյ մէջ 11 դէպք և 7 մահ։ Ճիսրի-Շուղուրի մէջ (Հալէպ) 3 մահ. Իտլիպի մէջ 1 դէպք, 3 մահ. Պիրէճիքի մէջ 1 դէպք։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ. — Անցած շաբթու Պոլսոյ և շրջականերուն մէջ մեռան 194 հոգի։ 122 իսլամ, 60 քրիստոնեայ և 12 հրեայ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՏԵՂԱՏԱՐԱՓ ԵՒ ՓՈԹՈՐԻԿ.— Առաւել կամ նուազ անձրևոտ ամառ մը անցուցինք Պոլիս։ Մէկ երկու շաբաթէ ի վեր տիրող տաք օդերը երեք օրէ ի վեր փոխուած են կատարեալ աշնանային եղանակի մը, հոգ չէ թէ դեռ մօտ ամիս մը ունենանք այդ եղանակին։ Ուրբաթ առտուընէ ի վեր սկսաւ անձրև մը տեղալ, որ սաստկացաւ շաբաթ իրիկուն և տևեց մինչև կիր. առտուան մօտ։ Կիր. ցորեկ քիչ մը հանդարտած կ'երևէր, սակայն իրիկուան դէմ սկսաւ սոսկալի հով մը փչել, որուն հետևանքը եղաւ շաբաթ գիշերուան տեղատարափին կրկնութիւնը։ Օդերը միայն Պոլսոյ մէջ չէ որ աւրուած են։ Եկած հեռագիրները կը յայտնեն թէ, Աւստրիոյ և Անգլիոյ մէջ ալ փոթորիկներ ծագած և տեղատարափներ եկած են։ Անցածները Վիեննայի մէջ 24 ժամ անձրև եկած է և Աւստրիոյ մէջ գիւղի մը մօտակայ լերան վրայ ալ ձիւն տեղացած է։

Տեղատարափները և կայծակները զանազան վնասներ պատճառեցին Պոլսոյ և շրջակայներուն մէջ։ Փողոցները հեղեղներով լեցուած էին, որոնք լեցուեցան ողողելով տուներուն ստորնայարկերը։ Գասըմ-Փաշայի, Էյուպի Եէնի-Պաղչէի ևայլ հեղեղատները յորդեցան, և ողողեցին շրջակայ շէնքեր, պարտէզներու և բանջարանոցներու առնէկը փճացան ջուրերէն։ Պալըք-Բազարի, Քարաքէօյի, Աքսէրայի և այլ կեդրոնները լիճեր կազմուած էին և մէկ կողմէն միւսը չալակով կամ կառքով կ'անցուէր։ Գրեթէ ամէն տուները կը վազէին, այդքան ուժգին էր տեղատարափը։

Առջի իրիկուն, 13 տարու տղեկ մը որուն ո՛վ ըլլալը յայտնի չէ դեռ, Աքսէրայ, Տէօրթեօլ աղբիւր առջև ջուրերէն քշուելով անյայտ եղաւ։

Շիրքէթի Խայրիէի շոգենաւերը շատ դժուարութեամբ կատարեցին իրենց վերջին երթը։

Սարըեարի մէջ ալ, հեղեղատը յորդելով շրջակայ բնակարանները ողողած է, կամուրջները քակած է, և շատ մը վնասներ հասցուցած է շրջականերուն մէջ։

Քաղաքապետութիւնը հրահանգներ տուած է իր պաշտօնեաներուն և գործաւորներուն, յարաբերութիւններու վերահաստատման աշխատելու համար։

Տեղատարափը կը շարունակէ դեռ։

—Ուրբաթ օր, տեղատարափին ատեն, Կանօվէն Խօրա գացող Ռոտոսթոյի Անտրիքօ ճամբան կայծակնահար եղաւ։

—4-5 օր առաջ Գուլէլի Պուրկազի և շրջականերուն մէջ անձրևախառն կարկուտ եկած և հունձքերուն վնասած է։

ՍՆԱՆԿ.—Պոլիս, Զնտան խան հաստատուած, օճառի վաճառական Անաստաս, և Էօսթրաթիւս Մաւրիքթիս, սնանկ հռչակուեցան։

ԳԱՆԼԸՃԱՅԻ մէջ Բիմոն անուն 20 տարեկան կին մը որ տան մը մէջ սպասուհի էր, հիւանդոտ ըլլալով, ինքզինքը կախեց պարտէզին մէկ ծառէն, բայց շուտով ազատուեցաւ։

—Անատօլըի երկաթուղիին պաշտօնեաներէն Մ. Շամփթէլչի Օսկար Օգոստ. 2էն ի վեր անյայտ եղած էր։ Իր տունէն նամակ մը գտնուած է, ուր կ'ըսուի թէ սիրածին հետ ամուսնանալ չյաջողելուն համար, որոշած է վերջ տալ կեանքին։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութեան ձեռնարկեց զայն գտնելու համար։

ՁԵՂԾՈՒՄ.— Պիթլիսի Արվէ գաւառակին նախագահ ատեանին անդամի ըլլալով, հարցաքննիչի պաշտօն կատարող Ղուկաս էֆ. և օգնականը Ապտէլհամի էֆ. իրենց պաշտօնին մէջ զեղծում գործած ըլլալնուն համար, դատաստանի ենթարկուեցան։

ՅՈՒՍԱՀԱՏՆԵՐ. — Կառաբարձ շոգենաւը երբ շաբաթ օր Սիրքէճիէն կը բաժնուէր, Մանոլի անուն մէկը փորձեց անձնասպան ըլլալ, ծովը նետուելով, սակայն ազատուեցաւ։

ԳՈՂԵՐ մտան առջի գիշեր, Վեզնէճիլեր բնակող Սպարապետի Դիւան պաշտօնեաներէն Ճէմիլ պէյի տունը, բայց գիշերապահը նշմարելով լուր տուաւ ոստիկանութեան որ ձերբակալեց Ճէմալ և Եուսուֆ անձերը։ Ճէմալ ներս էր մտած պատուհանէն և Եուսուֆ որ արհեստով սրճեփ ալ էր միևնոյն ատեն, փողոցը կը սպասէր։ Սակայն այս երկու աչքբացները անակնկալի եկան, և օձիքնին ձեռք տուին։

—Լանկա բնակող Եանի, առջի օր փառատարան Կարապետ էֆ.ի փողկապին 3 ոսկի արժող ասեղը գողնալով փախաւ, բայց ձերբակալուեցաւ։

ԽՂԴՈՒՍԾ.— Բերա, Տօլապ Տէրէի մէջ բնակող Գէորգ, երէկ գիշեր, նոյն թաղին մէջ Գաթինաի տան առջև սէրկիի մը մէջ ձմերուկ ծախած միջոցին, սաստիկ տեղատարափէն մղուելով, ձորին մէջ ինկաւ և անմիջապէս խեղդուեցաւ։ Ցիշեալին դիակը Բալըգ Բէօբրիւի մէջ տեսնուած ըլլալով, հանուած և Բերա, Պալըգ Բազարի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին փոխադրուած է։

ՈՃԻՐ. — Խասգիւղի մէջ բնակող Տուպէնանին կառքը վարողն Արտաշ անուն մէկը, Բերա, Չիչէքճի փողոցը հանրատան տէր Բաթինաի տղուն Օննիկին հետ երէկ գիշեր, ժամը երեք ու կէսին միջոցները, նոյն փողոցին ծայրը կռուի բռնուելով, Արտաշ դաշոյնով Օննիկին ձախ կողին վրայ լայն և ծանր վէրք մը բացեր ու փախեր է։ Վիրաւորեալին վիճակը ծանր է։

ԱՓՕՍԹՕԼԻՔ ԻՆՍԹԻԹԻՒԹ, ԳՈՆԵԱ
(ՃԷՆԱՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ)

Վարժարանս կ'աւանդէ՝ մեր երկրին մէջ գտնուող Ամերիկեան միւս գոլէճներուն յար եւ նման ծրագրով մը՝ Օսմ., Հայ., Ֆրանս. և Ցուն. (Ցոյներու համար) լեզուները, ինչպէս նաև Բնական, Բնապատմական, Ուսողական, Փիլիսոփայական ևն. գիտութիւններ. իսկ իբր արուեստ կ'ուսուցանէ կահագործութիւն, լուսանկարչութիւն և ջութակահարութիւն։ Առկէ զատ յառաջիկայ տարեշրջանէն սկսեալ պիտի հաստատէ 3 տարուան

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

մը՝ ուր մասնաւոր խնամքով պիտի դասախօսուին գործնականապէս՝ Առև. Աշխարհ., Թուաբ., Տոմարակալութ., Օրէնսգիտութիւն, Վաճառականական Սեղանաւորական գործողութիւններ, Պաշտօնական և ոչ-պաշտօնական ամէն տեսակ գրութիւններ՝ Օսմ., Հայ., Ֆրանս. լեզուներով ևն. ևն., և այս ճիւղին աշակերտները սահպուած չպիտի ըլլան գոլէճական միւս դասերուն հետևելու։ Տարակոյս չկայ թէ այս նորութիւնը որ կը պակսէր մեր մէջ՝ մեծ օգուտներ պիտի ընծայէ հասարակութեան։ Գիշերօթիկներու դպրոցական տարեթոշակն է միայն 10 Օսմ. ոսկի։ Նոր տարեշրջանը պիտի սկսի Սեպտ. 11/24ին։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար դիմել՝ Տնօրէնին՝ Վեր. Տոքթ. Ա. Յ. Հայկազեան. Գոնեա։

1—6

ԾՈՎԻ ԱՐԿԱԾ.— Մախսուսէի Պաճըր Ճէտիտ շոգենաւը որ Տրապիզոնի նաւահանգիստին մէջ խարսխած էր, Օգոստ. 6ին ծագած փոթորիկէն քշուելով գնաց ինկաւ Կէրզէլի Ալիի առագաստանաւին վրայ և երկուքն ալ եաքը ցամաք ինկան։ Լոյտի Սաբուրնօ շոգենաւը օգնութեան փութաց և զանոնք ազատեց։ Անձի կորուստ չկայ։

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՀՈՎԱՆՈՑԱԳՈՐԾ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՅԿԱԶՆ

Ղալաթիա կամուրջին դէմ, Աջ ու Ձախ երկու անկիւնները, թիւ 9 և 33, և գործատեղի Հալիլ Փաշա փողոց թիւ 10, ուր կը պատրաստուին ընտիր և դիմացկուն հովանոցներ, և կը փոխուին հինցած հովանոցներու կերպասները ճիշդ նորի պէս։

ՍԱԿԱՐԱՆ
ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

ՕՍՄ. ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	34.27½
Ամէնէն բարձր գինը	34.33½
» վար գինը	34.25½
ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ	
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ փր.	124.⅛
Երէկուան բարձր գինը	124.⅝
» վար »	124.
Քրէտի Ֆօնսիէ Էժիբսիէն	265.50
Քարափ	505.
Լօրիում	79.
Պանք Նաս. Կրէս.	425.
Թրամվայի Բաժնեթուղթ	6.
Թրանսվալ	111.
Րէժիի պարտաթուղթ Լ. Օ.	398.
Անատօլ. Երկ. բաժնեթ. Ա.Ո.	11.65
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ. Լ. Օ.	4.45
ՍԹԻԼԱՆՑ	
Քօնսօլիտէ մէկ օրուան Օսմ.	1.50
» ութը » »	4.25
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ	
Օսմ. ոսկին 100 ղշ.էն	ղշ. փր.
Մէճիտիյէ արծաթ	108.
Նոր մեթալիք	104.
Անգլիական ոսկի	109.38
Ֆրանսական ոսկի	87.18
Քրիմից	51.06
Բօլ	90.
Ռուպլի Թղթադրամ	8.62

«ՄԱՆՉՈՒՄԷ»Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԿԻՒՍԹԱՎ ԷՄԱՐ 116

ՎԱՅՐԵՆԻՆԵՐՈՒ ՆԱՀԱՊԵՏԸ

ՎԷՊ

ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ

67.

Տօն Ռամօնի ճամբորդութեան վախճանը

—Կ'ապահովցնեմ ձեզ որ, զօրավար մրմռաց Ռամօն...

—Լաւ՛, Թշնամական յարկը զօրավարը հեղինակաւոր ձայնով մը, գուք ուզեցիք որ իմ հակառակորդներուս ձեռքը իյնամ ես, պատիժին ժամը հնչած է ալ ձեզ համար, հոգինիդ Աստուծոյ յանձնեցէք։

Ռամօն ատամը հարուածի մը առջեւ գանուած ըլլալուն համար, այնքան գողդղաց որ մինչեւ անգամ կարողութիւն չունեցաւ պատասխանելու։

—Տարէք այն մարդը, բսաւ Անթինատէլ։

Թշնամի մարդը ի դուր աղաչեց եւ խնդրեց որպէս զի զինքը չը քաշեն դուրս։

Տօն Ռամօն անլուր ճիգ մը ըրաւ, փախաւ ձաղգողը ձեռքէն եւ խենթի մը պէս խոյացաւ դէպ ի լեռը արա՛գ, արա՛գ...

Ո՞ւր կ'երթար, չէր գիտեր։

Կը փախչէր առանց գիտնալու թէ ո՞ւր կ'երթայ, եւ կը վախնար մնալէ։

Այս անհաւատալի գնացքը սակայն հազիւ քանի մը քայլ տեւեց, այնպէս որ այլեւս իր ուժերը սպառեցան։

Աչքերը անհամեմատօրէն բացուած, կը նայէր սիրտ սիրտ առանց տեսնելու, իր չուրջը անցած դարձածներուն վրայ ամենեւին տեղեկութիւն չունէր։ Ջղային գողդղացումները միայն կը յայտնէին թէ կ'ապրէր տակաւին, այնքան հիւծած, մարմինը եղած էր։

Պատերազմիկները իրենց զինուորին հրամանին համեմատ ղամբ կախեցին եւ ծառէ մը վար կախեցին։

Սոսկումը մեռցուցած էր զինքը, որովհետեւ կախաղանին պէս մնացած էր արդէն։

Ժողովուրդը գրած էր թէ խեղճ Տօն Ռամօն Վիանիսիա, Բարա Ազիւը չը պիտի տեսնար երբե՛ք։

68.

Օճա-Քօյեօֆ

Տօն Ռամօնին եղերերգական վերջաւորութիւնը ուրիշ բան չէր անշուշտ բայց եթէ իր հանրածանօթ վախկոտութիւնը։

Եթէ զօրավարը հաստատ իր խօսքին, անմիջապէս թողուցած պիտի ըլլար զինքը։ Բայց ամէն բանէ առաջ պէտք էր որ գաղտնի պահուէր իր գործը։

Այս գաղտնիքէն կախուած ունէր ձեռնարկին յաջողութիւնը։ Տօն Ռամօն երբ ազատ թողուէր, ապահովաբար ամէն բան դուրս պիտի տար գիտցը եղածին, երբ այս վերջինը ազատութեան րնէր։

Միւս կողմէն, պատերազմի բանակ մը, որ սփռուած էր արագօրէն մէկ կողմէն միւս կողմը երթալ, չէր կըրնար անշուշտ ասանկ մէկը պահել։

Այս բոլորը պատճառ եղած էին խեղճ Ռամօնին մեռնելուն, որ այս տեսակ ողբերգութեան մէջ, միզաւոր նախաղի դերը խաղացած էր։

Տօն Ռամօնի լինչելէն ետքը, Ճաւոլինները ժողովի հրաւիրեցին գլխաւորները մեծ Օճա-Քօյեօֆի մը մէջ որ Թօքիին բնակարանին առջեւ եւ դաշտին կեդրոնը հաստատուած պիտի ըլլար։

Իսկոյն Իւլմէններէն եւ Սաօ-Իւլմէններէն երեսուն հոգի ժողվուեցան, որոշեալ տեղը։

Նստան եղի գանկերու վրայ, որոնք իբրեւ աթոռ կը ծառայէին եւ սպասեցին որ Թօքին ներկայանայ ժողովին։

Անթինատէլ չուշացաւ, Պերճաժէնթէ զօրավարին ընկերակցութեամբ։

Երբոր ներս մտաւ, նստողները ոտքի ելան, յարգանօք բարեւեցին զինքը եւ նորէն իրենց տեղերը նստան։

Անթինատէլ ձեռքը բռնած էր Տօն Ռամօնին բերած նամակը։ Անոնց բարեւը առաւ եւ խօսեցաւ։

—Իւլմէններ, Սաօ-Իւլմէններ, ես ձեզի հրաւիրեցի Ճաւքիններուն միջացով, ձեզի հաղորդելու համար այն նամակը, զոր դէմք մը ձեռքէն խլեցինք, եւ զինքը մեռցուցինք։

Այս նամակը, կը կարծեմ թէ պիտի փոխէ մեր ձեռք առած տրամադրութիւնները։ Մեզի գաշնակից գտնուող Մեծ Արծիւը ձեզի պիտի բացատրէ, թո՛ղ կարդայ եղբայրս, աւելցուց Անթինատէլ զօրավարին դառնալով եւ անոր տալով նամակը։

Այս վերջինը, որ անշարժ կեցած էր անոր քով, առաւ նամակը, բացաւ զայն եւ բարձրաձայն կարդաց հետեւեալը։

«Սիրելի զօրավար

«Վալտիվիոյ մէջ գումարուած ժողովին հաղորդեցի ձեր առարկութիւնները պատերազմի ծրագրին մասին։

Այս առարկութիւնները արդարացի գտնուեցան։ Հետեւաբար, այս ծրագիրը, բարեփոխուեցաւ ձեր դիտողութիւններուն վրայ, այնպէս թէ անօգուտ դատուեցաւ մեր երկու զօրաբանակներուն միացումը։ Ուրեմն դուք պիտի չարունակէք Բօնալբախօնին ճամբան, Պիօպիօի գետը մինչեւ աչքի առջեւ ունենալով, զոր չի պիտի կարէք անցնիք, մինչեւ որ հրաման չընեմ։ Իմ կարգիս, եօթը հազար մարդերովս, պիտի քալեմ Առօքօի ինչպէս նաեւ այն բոլոր Առօքօնիական երկիրներուն վրայ որոնք գէմս պիտի ելնեն։

Այս ծրագիրը այնքան յաջողութիւն կ'ընծայէ մեզ որ, հաւատարիմ դէտերու տեղեկագրին համեմատ, մեր հակառակորդները մեր շարժումներուն վրայ ո եւ է սաոյգ գաղափար չեն ունենար, եւ այնպէս կը համոզուին թէ կրնան մեզի հալածել։

(Շարունակելի)

ՅԱՆՁՆԱՐԱՐԵԼԻ ԴԵՂԱՐԱՆ ՄԸ

Ամէն անոնք որ կ'ուզեն միշտ թարմ եւ զօրաւոր դեղեր ունենալ, եւ իրենց դեղագիրները պատրաստել տալ շատ խնամքով եւ ճշտութեամբ պէտք է դիմեն Գատըգիւղ հաւատարմին ճամբուն վրայ, Մէհմէտ Հօջեար դէմ

ՇԻՐԻՆՅԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆԸ

Մէհմէտ Հօջեար էֆ. որ վարժ դեղագործ մըն է, մեծ խնամք կը տանի իր այդ դեղարանը կատարելագործելու եւ նախանձելի վիճակի մը հասցնելու. այնպէս որ վերջերս բերել տուած նոր դեղերու իր մթերքին շնորհիւ, այսօր թէ՛ գինի եւ թէ արհեստական տեսակէտով կը մրցի միւս դեղարաններուն հետ։

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Պոլիս, Պանչէ Դարու, Պին Պիր Չէքիսին դիմաց

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ամէն տեսակ կանուխ կը գտնուի Սկիւտար, Իճատիյէ, Տօղրամաճը փողոց իր բնակարանը։ Ամէն օր 3—11 դիմել Պոլիս, Պանչէ Դարու, Պին-Պիր-Չէչիւմին դիմաց։

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԻՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ 1853 ՍԵՊՏ. 26ԻՆ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 1.150 030 616 ՖՐԱՆՔ — ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ Գերմանիոյ ամենէն հզօր Ընկերութիւնն է — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 387.440.000 ՖՐԱՆՔ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, եւ այլն։

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ, առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ աղջ ու որբերու համար օժիտ մը գնել, շաբաթական փոքր վճարումներով. — (միեւնոյն պայմանները կանանց որ ապահով-գրութեան համար)։

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈԳԵՆԱՒԻ, ՆԵՐԿԱԹՈՒՂԻ, ԹԻՒՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. արկածներու դէմ, աշխարհիս ամէն կողմը եւ ամբողջ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար շաբաթական փոքր վճարումով մը, օրինակ մէկ ՖՐԱՆՔով, եւ վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարագային, եւ օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեանս դրամատունն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ ի Պոլիս. = ՔՐԵՏԻ ԼԻՕՆԷ. ԳԵՐՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՆԱՄ ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

Պոլիս Դաքրընըզլու խան թիւ 45 եւ 45 bis.

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Գատըգիւղի Մխիթարեանց վարժարանը պիտի բացուի Սեպտ. 2/15ին, եւ դասաւանդութիւնք պիտի սկսին կանոնաւորապէս հետեւեալ օրէն։ Նորեկներու մուտքի քննութիւնները պիտի կատարուին Օգոստոսի 29ին եւ 30ին։ Դպրոցին գիրքը ու օդը նպաստաւոր են աշակերտաց առողջութեան։ Ուսումը կը հսկուի տղայոց բարոյականի, կրթութեան, ուսումնական զարգացման ու կարգապահութեան վրայ. եւ աշակերտաց ըրած յառաջադիմութեան վիճակացոյցը ամէն ամիս կը ղրկուի ծնողաց։ Կ'աւանդուին հետեւեալ լեզուները. Թուրքերէն, Հայերէն, Գաղղիերէն, Գերմաներէն եւ Իտալերէն լեզուները. այժմ տարի պիտի աւանդուի նաեւ Անգղիերէն լեզուին ուսումը։ Գաղղիերէն ու Գերմաներէն լեզուներուն գործնական մասը զօրացնելու համար, յատուկ գաղղիացի ու գերմանացի հսկողներ կան աշակերտաց վրայ։ Կ'աւանդուին քրիստոնէական գիտութիւնք, Իմաստասիրութիւն, Բնաբանութիւն, Տարրաբանութիւն, Տոմարակալութիւն, Տիեզերագրութիւն, Ճարտարապետութիւն, Մատենագրութիւն, Հաշուութիւն, Երկրաչափութիւն, Պատմութիւն, Աշխարհագրութիւն, եւն. Ձայնական ու Գործիական երաժշտութիւն, մարմնամարզ, նկար, եւն.։

Այն աշակերտք որոնք քաջ ու ընտիր կը հանդիսանան բարի վարքի ու ուսմանց մէջ, կ'անցնին Վիեննայի Մխիթարեան վարժարանը, ուր կրնան յաճախել քաղաքին Ակադեմիան ու բարձրագոյն վարժարանները, եւ կամ կը ղրկուին Իտալիոյ, Գաղղիոյ, եւն. Համալսարանները։

Դպրոցին տարեթոշակն է 25 Օսմ. ոսկի։ Միայն կարող ընտանիքներուն զաւակները, բացառիկ դիմողութեամբ մը, կրնան ընդունուիլ 15 Օսմ. ոսկիի. առկէ նուազ թոշակաւոր աշակերտք չեն ընդունուիր։

Զրիավարժ աշակերտաց թիւը լրացած ըլլալով առաջինին տարւոյն համար, առանց արդիւնքի պիտի մնան այսուհետեւ ո՛ եւ է դիմումներ։ 1—15

ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐ

Իրաւագիտական Վարժարանին առաջին կարգի շրջանաւարտներէն Ալթին Բահիմ պէյ եւ Համբարձում էֆ. Շաֆինեան իրենց գրասենեակը հաստատած են Պոլիս Սուլթան Համամ Թէքրագը խան թիւ 19 գրասենեակը, ուր կ'ընդունին թէ՛ Պոլսէ եւ թէ գաւառներէ եկած Շէրիի, Հուգուգի, Ճէզայի եւ առեւտրական գործոց վերաբերեալ ամէն կարգի դատեր։ 6—1

Տէր եւ Տնօրէն

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Յ. ԳԱՅԸՍԵՐԵԱՆ

ՆՇԱՆ ՋԱՄԻՉԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐՈՒ

ԵՒ

ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ

Կ'ուզէ՞ք հարսնիքնիդ փայլ տալ, գեղատեսիլ «էֆէ» մը տալ մոմերուն. դիմեցէք ՆՇԱՆ ՋԱՄԻՉԵԱՆԻ վաճառատունը, ուր բացի պատրաստ գտնուած մոմերէ կը վարդարուին նաեւ մեծ խնամով վերջին նորաձեւութեամբ ճաշակաւոր մոմեր, անմրցելի աժան գիներով։ Կը գտնուի նաեւ հոն հայսի կիրան. քօղք. քօղքի տնտուկ, զոր գործուած կօղով, ծաղիկ փետուր, եւն. եւն. եւն.։

Փութացէ՛ք, հարսնիքի Տէրեր, այցելել անգամ մը Նշան Ջամիչեանի հարսանեկան մոմերու նոր վաճառատունը, ուր ոչ միայն ձեր ճաշակը, այլ նաեւ ձեր քսակն ալ գոհացում պիտի գտնէ։

ՍԽԱԼ ՏՆՂ ՉԸՐԹԱՔ

ՆՇԱՆ ՋԱՄԻՉԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Բամանըօ խանի տակ, թիւ 86

ՋՐԻ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉՈՒԹԻՒՆ ՍՈՐՎԵՑԷ՛Ք

ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ ԿԱՀ-ԿԱՐԱՍԵԱՑ

ՅԱԿՈԲ Յ. ՎԱՐԵԼՄԷՋԵԱՆ

ԻԶՄԻՐ, Հայոց թաղ, Թիւ 67

Ճաշակաւոր կերպիւ կը շինուին ամէն տեսակ կահ-կարասիներ, կը յօրինուին լուսանկարչական ամէն կերպ գործիներ ու կը ծախուին անոնց վերաբերեալ ամէն տեսակ պէտքեր։

Եթէ դուրսէն մէկը լուսանկարչութեան գործի մը գնել ուզէ $1^1/_4$ մեճիտ ղրկելով մեր հասցէին պիտի ունենայ լուսանկարչութեան լաւ մեքենայ (Détéctive) մը ($6^1/_2 \times 9$), իսկ եթէ որեւսէն բոլորովին անտեղեակ է ամէն գաղտնիքները բացատրող տետր մը եւ իրենց վերաբերեալ գործիները ու պէտքերը պէտք ընդունի մեքենային հետ $2^1/_2$ մեճիտով։

ՏՕՔԹ. ԲԷԲՕ ԱՔՃԻՕԹԷ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՋՂԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

որ վերջերս Եւրոպա գացած էր վերադարձած ըլլալով ըստ առաջնոյն հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կէս օրէն ետք, Բերա, Զ. Թաղապետական պաշտօնատանին դէմը, Բարրիաթան փողոց, թիւ 20 տունը։ 3—3

ԻՆՃԻՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԵՒ ԸՆԿ.

ПРАВДИВИ МАРКА ОРИГИНАЛЬНИК ОРЕЛЬ * МОНОПОЛЪ *

պատիւ ունին ծանուցանել իրենց յարգոյ յաճախորդաց թէ, վաճառատան բազմաթիւ տեսակներու վրայ այս տարի աւելցուցած են նաեւ առաջնակարգ լաստիկ կալօշներու նոր մթերք մը, վերը ցուցուած մարքայով, որ տեսակի ազնուութեան, տոկունութեան եւ աժանութեան տեսակէտով անմրցելի է։

Կը ծախուի միմիայն մեծաքանակ, այսինքն՝ սնտուկով։

Գաւառներէն՝ պայմաններու եւ գիներու մասին տեղեկութիւն ուզողները կրնան դիմել նամակով իրենց հասցէին

ԻՆՃԻՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս, Մաքրուճըլար, թիւ 4—6

ՊԱՆԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱԹ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՖՐ. 7500000

1899ուա մէրի իւլ իէրա	էօմիւր սիկուրթաը պէտելի Ֆրք.	19,534,276
» » խանկըն	» » »	460,267,203
» » »	» պըիմի »	1,433,965

Էօմիւր իւզէրինէ վէ չօճուգլար իչիւն միւթէատիլ չէրայիթ իլէ սիկուրթա օգօ իտէր

Շանկըն էօրղը հէր նէվի պինա վէ էշեա իւզէրինէ սիկուրթա օգօ իտէր։

Նաքլիյաթ էօղըրըճը էօրղը մալ, էվրագը նագտիյէ վէ վաբօր սիկուրթաըորը գապուլ իտէր։

Հիսսէտարանա՝ 1896ուա $18^1/_2$ %, 1897ըէ 18%, 1898ըէ 18%, 1899ա 16% թէվզիաթիւ թէվզի իթմիշ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլըրը	(Տէրսաադէթտէ	Գրէտի Լիօնէ,
	)Լօնտրատա	Անկլօ Աւոթրիան Պանգ,
	(Սօֆեատա	Պանգ Նասիօնալ Պիւլկար։

Թաշրալար իչիւն միւտտէթա վէ միւթէ-պէր քէֆալէթիւ աճէնթէլէր արանըլըյօր — Թիւրքիյէ իչիւն ուսումի աճէնթէ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Դալաթա, Բահթիարեան խան, Պանք Օթթօման գարշուսընտա

ՏՊԱՐԱՆ

ՆԵՐՍԷՍ Գ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ - ՎԻՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Կ. Պոլիս, Սուլթան-Համամ, Դաքրըր-Օղլու խանիկէմ Տիգրանեան խան

Սոյն Տպարանս, յարգոյ հասարակութենէն վայելած հաւանութենէն քաջալերեալ, այս անգամ բերել տուած նորանոր մեքենաներու շնորհիւ պատրաստ է ամէնէն դժուարահաճներն իսկ գոհացնել։

ՄԱՔՈՒՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԵՒ ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ

Տպարանիս մէջ կը պատրաստուին, Նամակագլուխներ, պարտամուրհակներ, փոխանակագիրներ, չէքեր, հարսանեկան գաթեր, հրաւիրագիրներ, ազդեր, ցուցակներ՝ ամէն լեզուէ, ինչպէս նաեւ վաճառականաց վիմագրական, տպագրական եւ կազմի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործեր։

«Մահազդ» կը պատրաստուի կէս ժամուան մէջ

1000 նամակագլուխ 10 ղրուշ, 100 այցեքարթ 5 ղրուշ

100 ղրշ.ի ապսպրանք ընողին մէկ տուփ այցեքարթ կը նուիրուի։

Գաւառներէ եկած ամէն յանձնարարութիւն փութով եւ գիտութեամբ կը կատարուի։

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Ա. ՍԸՎԱՃԵԱՆ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

Բերա, Մեծ Փողոց, Աղա Ճամի, Լիւսէմպուրկ Գաֆէի քով, թիւ 124

ԱԿՌԱՅԻ ԵՒ ԼԻՆՏԻ ամէն տեսակ հիւանդութիւնները կը դարմանէ։ Փտած ակռաները անմիջապէս եւ առանց ցաւի կը հանէ եւ ի հարկին հաստատապէս կը լեցնէ։

ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ դրութեամբ ոսկիի քաուչուի եւ փլաթինի վրայ ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը շինէ, բնականին յար եւ նման անմրցելի առաւելութիւններով օժտուած։

Վերջապէս բերնի եւ ակռայի վերաբերեալ ամէն կատարեալ դարման կարելի է գտնել Ա. ՍՎԱՃԵԱՆի դարմանատան մէջ։

ԴԻՒՆԸՐԸ ԽՈՒՑ ԴԻՒՐԱՄԱՑՁԻ

Հիւանդ կ'ընդունի ամեն օր ժամը 2էն 10 (ը. բ.)։

ՆՈՐ ՁԵՌՆԱՐԿ ՄԸ

ՄԵԾ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Եզնիկ Մէնէշեան պատրաստ է ԳՕՆ ԲՕՍԽԱԼով փոխագրելի ամէն առեւտրական յանձնարարութիւն անմիջապէս գործադրել ամենանպաստաւոր եւ ապահով պայմաններով։

Ապսպրանքի փոխարժէքը ԿԱՆԽԻԿ պէտք է ղրկուած ըլլայ ՄԱՆՏԱ-ԲՕՍԽԱով եւ կամ այլ միջոցով մը. փոխարժէքը ներփակ չեղած յանձնարարութիւններ անպատասխանի կը մնան։

Առանց փոխարէն 100էն վար եղած գումարներու համար 10 %, եւ վերի գումարներու համար ալ 5 % յանձնառութէք կ'առնուի։

Դիմել առ ԵԶՆԻԿ ՄԷՆԷՇԵԱՆ, Բիւյիւք Եէնի խան, Զագլօղճըլար, Կ. Պոլիս։ 30—21

ԳՐԱՎԱՐԺՈՒԹԵԱՆ ՏԵՏՐԱԿ

Մ. Գ. ՏԷՕՔՄԷՃԵԱՆԻ

Դեղագէտ Տէօքմէճեան Միհրան էֆ.ի սոյն գրավարժութեան տետրը քանիցս սպառած ըլլալով, այս անգամ Ա. Բ. եւ Գ. տետրերուն մէջ փոփոխութիւններ ալ ընելով հրատարակուած է եւ փոխանակ 20 փարայի հատը 10 փարայի կը ծախուի։

Կեդրոնատեղին է միմիայն Սէրվիչէն էֆ.ի տպարանը Սուլթան Համամ. շատ գնողներու համար զեղչ։

Մեր Սիվրիհիսարի գործակալն է Մեծ. Տիար Գէորգ էֆ. Չէթինեան, որուն դիմելով կարելի է բաժանորդագրուիլ։